

Tiivistelmä

Digital Citizenship: Tarvekartoitus

Lasten ja aikuisten näkemyksiä digitaalisesta turvallisuudesta ja hyvinvoinnista | 2023

Pelastakaa Lapset

Digital Citizenship: **Tarvekartoitus**

- Tarvekartoitus ja -analyysi toteutettiin **alkuvuodesta 2023**.
- Suurin osa tiedoista kerättiin kysymällä lapsilta "**Miten internetistä voisi tehdä paremman paikan sinulle?**"
- Tietoja täydennettiin myös ryhmähaastatteluilla ja keskusteluilla
- Selvityksessä kerättiin lisäksi huoltajien, opettajien ja muiden lasten parissa työskentelevien aikuisten näkemyksiä teemoista, joita lapset nostivat esiin.
- Kaikkiaan **359 lasta** (11–17-vuotiasta) ja **96 aikuista** osallistui tarvekartoitukseen.
- Tähän tiivistelmään on **koottu lasten toiveita ja näkemyksiä** siitä, miten heidän digitaalista turvallisuutta ja hyvinvointia voitaisiin parantaa.
- Lisäksi Pelastakaa Lapset on muodostanut analyysin pohjalta **suositukset**
 - Huoltajille
 - Päätäjille
 - Kouluille
 - Yrityksille
 - Kansalaisjärjestöille

Pelastakaa Lapset

Lasten toiveet ja näkemykset

Digitaalisen turvallisuuden ja
hyvinvoinnin tukemiseksi

Lasten **top 3** toiveet

1

Enemmän ennaltaehkäisyä ja **toimenpiteitä** koskien nettikiusaamista ja haitallisia kontakteja.

2

Aikuisilta tarvitaan **enemmän vastuuta, tukea ja rajoituksia** lasten netissä toimimiseen.

3

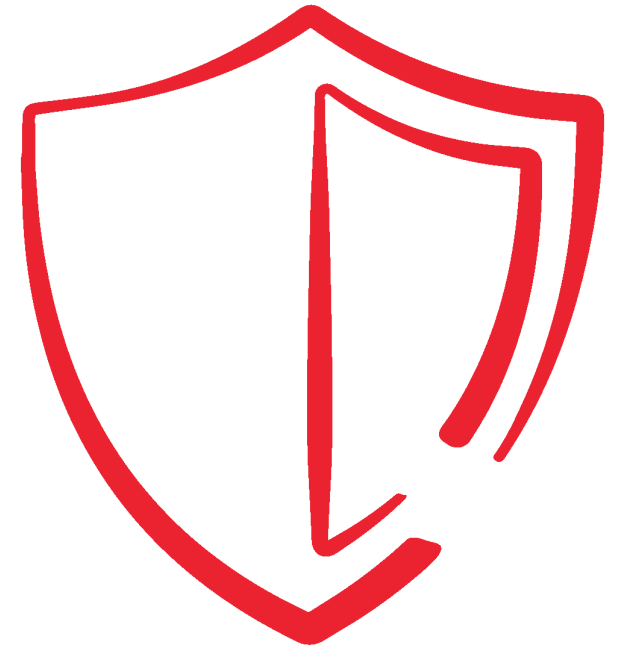
Tarjotaan lapsille **enemmän tietoa** turvallisesta verkkokäyttäytymisestä.

1

Enemmän ennaltaehkäisyä ja toimenpiteitä koskien nettikiusaamista ja haitallisia kontakteja

- Lapset toivovat, että aikuiset puuttuisivat tehokkaammin kiusaamiseen ja tukisivat uhreja.
- Lapset toivovat, että digitaalisten alustojen tarjoajat sääntelisivät kiusaamista paremmin.
- Lapset toivovat myös empaattisempaa ja hyväksyvämpää digitaalista kulttuuria.
- Muita haitallisia kontakteja kiusaamisen lisäksi ovat vihapuhe, syrjintä, grooming ja hakkerointi.
- Erityistä huomiota tulisi kiinnittää niihin lapsiin, jotka ovat suuremmassa vaarassa joutua haitallisten kontaktien uhriksi.

2

Aikuisilta tarvitaan **enemmän vastuuta, tukea ja rajoituksia** lasten netissä toimimiseen

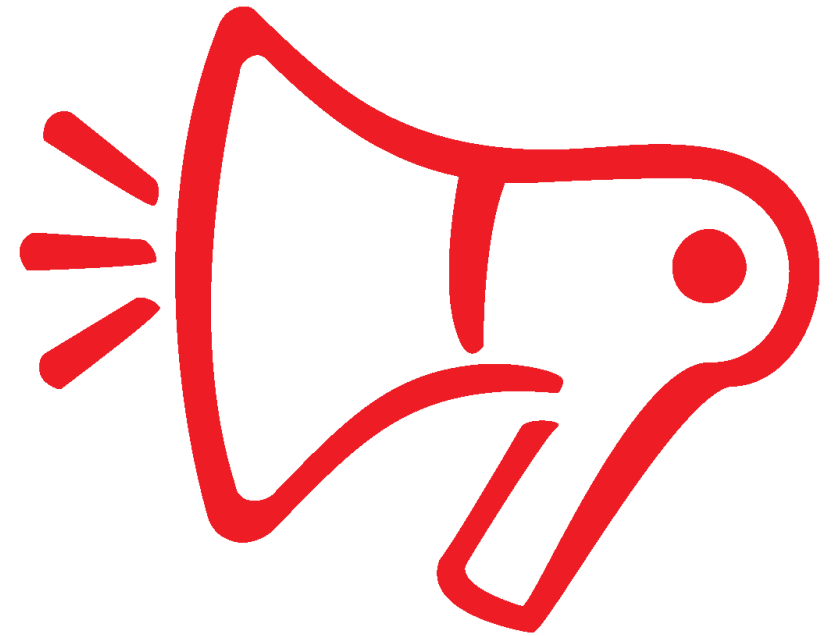
- Aikuisten, kuten vanhempien ja opettajien, tulisi osallistua enemmän lasten digitaalisiin aktiviteetteihin ja ottaa enemmän vastuuta niistä.
- Aikuisten tulisi tehdä enemmän lasten suojelemiseksi digitaalisilta vaaroilta ja olla tietoisia haitallisesta sisällöstä ja kontakteista.
- Vanhempien ja huoltajien tulisi olla tietoisia eri ikärajoituksista ja noudattaa niitä.
- Lapsilla tulisi olla mahdollisuus turvallisiin aikuis-kontakteihin keskustellakseen jokapäiväisistä digiarjen tilanteista, sekä koulussa että kotona.

3

Tarjotaan lapsille **enemmän tietoa** turvallisesta verkkokäyttäytymisestä

- Lapsilla tulisi olla enemmän tietoa internetin turvallisesta käytöstä yleisesti.
- Lapsille tulisi antaa tietoa sisältöjen eri ikärajoituksista ja rajoitusten merkityksestä.

Pelastakaa Lapset

Pelastakaa Lasten suositukset

Lasten digiturvallisuuden ja
hyvinvoinnin tukemiseksi

Suosituksemme huoltajille

- Tue ja auta lasta aktiivisesti jokapäiväisessä internetin ja digitaalisten laitteiden käytössä.
- Tue sellaista digitaalista toimintaa, jonka lapset itse kokevat myönteiseksi. Tällaista on esimerkiksi sosiaaliset kontaktit ja uusien ystävien tapaaminen, musiikin kuuntelu, pelaaminen ja muu viihde.
- Ole tietoinen netin erilaisista riskeistä ja keskustele niistä lasten kanssa.
- Tutustu erilaisten alustojen ja sovellusten ikärajoitukseen ja suojele lasta haitalliselta sisällöltä. Seuraa myös rajoitusten toteutumista.
- Toimi yhdessä muiden huoltajien sekä koulujen kanssa suojeleaksesi lasta netin haitallisilta yhteydenotoilta, kuten nettikiusaamiselta.

Suosituksemme **kouluille**

- Tarjotkaa opettajille ja muulle henkilökunnalle työkaluja ja tietoa lasten digitaalisten oikeuksien tukemiseksi.
- Tiedottakaa lapsia verkkoturvallisuudesta ja erilaisista riskeistä verkossa.
- Kiinnittäkää erityisesti huomiota niihin lapsiin, jotka ovat erityisen haavoittuvassa asemassa – myös digitaalisissa ympäristöissä.
- Tukekaa lasten empatiataitojen kehittymistä ja vahvistakaa positiivista vuorovaikuttamista verkossa.
- Tehkää yhteistyötä huoltajien kanssa ja vahvistakaa perheiden hyvinvointia tukevaa digiarkea.

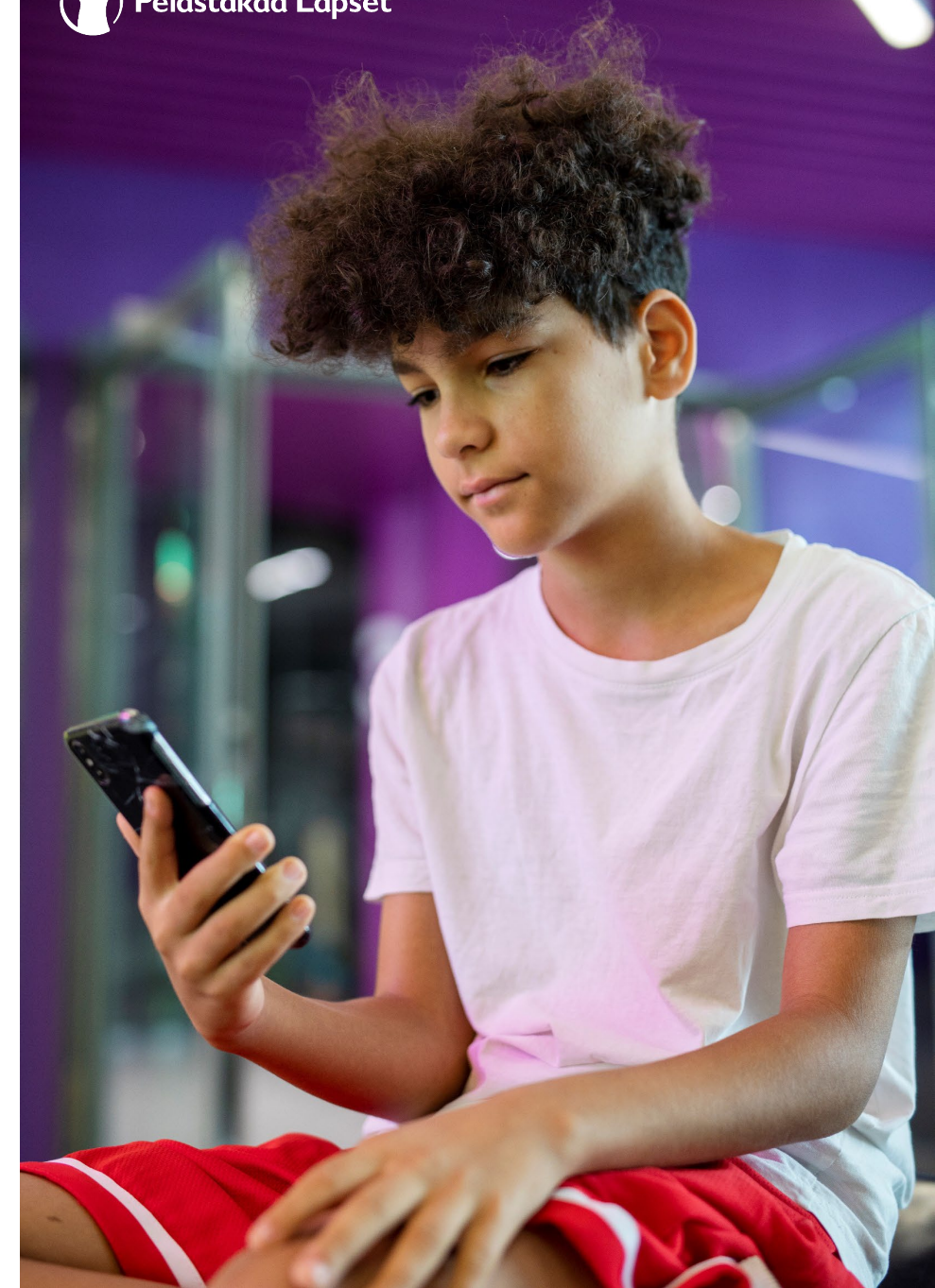
Suosituksemme **päätäjille**

- Tarjotkaa resursseja kouluille lasten digitaalisen turvallisuuden ja hyvinvoinnin tukemiseksi. Resursseja ovat esimerkiksi:
 - turvalliset aikuiset, kuten nuorisotyöntekijät, joille lapset voivat kertoa digitaalisesta arjestaan,
 - työkalut, kuten luokkahuonemateriaali digitaalisista aiheista esim. empatiataidoista netissä opettajille,
 - huoltajille tarjottava informaatio, kuten oppaat ja koulutukset.
- Tarjotkaa huoltajille tietoa ja työkaluja lastensa digitaalisen hyvinvoinnin ja turvallisuuden tukemiseksi. Erityinen painopiste tulisi olla helposti saatavilla olevassa, helppolukuisessa materiaalissa eri kielillä.
- Ottakaa askelia digitaalisten alustojen, erityisesti sosiaalisen median, turvallisuuden parantamiseksi.

Suosituksemme **yrityksille**

- Keskittykää tekemään digitaalisista alustoista turvallisempia lapsille.
- Tukekaa rakentavampaa, empaattisempaa ja suvaitsevampaa vuorovaikutusta alustoillanne. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää niihin lapsiin, jotka ovat suuremmassa vaarassa haitallisten kontaktien kohtaamiselle.
- Estäkää ja kitkekää tehokkaammin kiusaamista ja vihapuhetta.
- Tehkää datan käsittelystä läpinäkyvämpää.
- Vähentäkää digitaalisten alustojen, kuten sosiaalisen median sovellusten, koukuttavia ominaisuuksia.

Suosituksemme kansalaisjärjestöille

- Keskittykää erityisesti haitallisiin kontakteihin, kuten nettikiusaamiseen.
- Tarjotkaa enemmän tietoa ja työkaluja kouluille digitaalisen turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.
- Auttakaa vanhempia ja huoltajia tukemaan ja ottamaan enemmän vastuuta lastensa digitaalisista oikeuksista. Materiaalin tulisi olla helposti saatavilla ja ymmärrettävissä, tarjolla useilla kielillä ja ottaa huomioon kohdeyleisön kulttuurinen konteksti.
- Kannustakaa päättäjiä tarjoamaan resursseja kouluille, vanhemmille ja huoltajille lasten digitaalisen hyvinvoinnin ja turvallisuuden tukemiseksi.
- Tehkää yhteistyötä digitaalisten alustojen tarjoajien kanssa lasten digitaalisten ympäristöjen turvallisuuden parantamiseksi.
- Tarjotkaa tukea lapsille, jotka ovat vaarassa joutua digitaalisten haittojen kohteeksi tai jotka ovat jo joutuneet verkossa uhreiksi.

Pelastakaa Lapset